

Datum raadsvergadering	
Raadscommissie	
Datum raadscommissie	
Publiciteit	
Bijlagen	2

Registratienr.	OS 11. 2906577
Datum B&W besluit	07-02-2012
Portefeuillehouder	J.Visscher
Steller	O van der Molen
Telefoon	6144
E-mail	onno.van.der.molen@groningen.nl

Onderwerp

Verordening eigen bijdrage Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang Groningen 2012

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de verordening eigen bijdrage Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang Groningen 2012 vast te stellen en
- II. besluit onder I. in werking te laten treden op eerste dag van de maand na verschijnen van de wetswijziging in het staatsblad en bekend te maken in het elektronisch gemeentebblad.

Publiekssamenvatting

Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang ontvangen al jaren een pensionbijdrage van hun bewoners. Vanuit het Rijk zijn gemeenten van 2012 verplicht een eigen bijdrage voor de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang te vragen. Deze eigen bijdrage vervangt de pensionbijdrage. Met de Verordening eigen bijdrage Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang brengt de gemeente Groningen het innen van de eigen bijdrage van de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang onder de Wmo. Met deze verordening voorkomen we dat bewoners van instellingen dubbele eigen bijdragen betalen (Wmo en AWBZ) en zijn bewoners verzekerd van het wettelijk vastgestelde normbedrag voor persoonlijke uitgaven. De instellingen hebben de eigen bijdrage nodig voor de exploitatie van de voorziening.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

- I. de verordening eigen bijdrage Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang Groningen 2012 vast te stellen en
- II. besluit onder I. in werking te laten treden op eerste dag na verschijnen in het staatsblad en bekend te maken in het elektronisch gemeentebblad.

Inleiding

De Verordening voor de eigen bijdrage regeling Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang vervangt de huidige pensionbijdrage. De verordening is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichting van het Rijk om een eigen bijdrage te vragen voor de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang. De eigen bijdrage regeling MO/VO wordt door het Rijk naar verwachting in de loop van het voorjaar 2012 onder de Wmo gebracht. Anticiperend hierop leggen we de verordening nu aan u voor, zodat we tijdig deze eigen bijdrage kunnen uitvoeren.

Met de verordening wordt voorkomen dat bewoners van de opvangvoorzieningen voor zowel de Wmo en AWBZ eigen bijdragen moeten betalen en dat de bewoners altijd het wettelijk vastgestelde normbedrag voor persoonlijke uitgaven overhouden. De verordening betekent verhoging van de administratieve lasten van de gemeente en betrokken instellingen. In gesprekken met de instellingen probeert de gemeente Groningen deze administratieve last zo veel mogelijk te beperken en zo dicht mogelijk bij de huidige uitvoeringspraktijk van de pensionbijdrage te blijven. De instelling heeft de eigen bijdrage van de bewoners nodig om haar exploitatie rond te krijgen.

De gemeente Groningen heeft de verordening dusdanig opgesteld dat de bewoner en de instelling hiervan geen nadelige gevolgen ondervinden. Bij de uitvoering van de verordening gaan we uit van mandatering van de gemeente naar de instelling voor de vaststelling van de eigen bijdrage. Dit werkt het efficiëntst en is klantvriendelijk. Het betekent dat de instelling namens de gemeente twee besluiten moet nemen, nl. het besluit tot toelating in de maatschappelijke opvang en het besluit om de bewoner een eigen bijdrage op te leggen.

De verordening geldt voor bewoners die niet zelfstandig een huishouding voeren en die veelal tijdelijk in een instelling verblijven. Het gaat hier om de voorzieningen van St. Huis (Eemshuis en Hoendiephuis), St. Toevluchtsoord (Vrouwenopvang) en ZIENN (Crisisopvang Den Eikelaar in Leek).

In de bijlage van de verordening worden de achtergronden van de verordening per artikel toegelicht.

Beoogd resultaat

1. Herstel van de wettelijke basis tot het innen van een eigen bijdrage per 1 maart 2012.
2. Het voorkomen van dubbele eigen bijdragen voor bewoners van instellingen per 1 maart 2012.
3. Het garanderen van het wettelijk vastgesteld normbedrag voor bewoners.
4. Beperking van de administratieve lasten van de instellingen en de gemeente.

Kader

Het Rijk verplicht de gemeenten om in de Wmo een eigen bijdrage van bewoners in de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang te heffen.

Argumenten/afwegingen

Bij het opstellen van de verordening zijn de volgende keuzen gemaakt.

- Geen eigen bijdrage te heffen voor de nacht- en dagopvang en noodopvang van de Vrouwenopvang. In de praktijk is het opleggen van een eigen bijdrage voor het korte verblijf niet haalbaar en niet wenselijk vanwege het behoud van de laagdrempeligheid van de voorziening. Bovendien is dit wettelijk toegestaan.
- Een inkomensafhankelijke bijdrage, waarbij voor iedere bewoner de geldende bijstandsnorm de basis vormt waarop de eigen bijdrage geheven wordt. Dit voorkomt dat instellingen bij bewoners die een hoger inkomen hebben dan de bijstandsnorm een inkomenstoets moeten doen en ingewikkelde berekeningen moeten maken. We achten dit niet uitvoerbaar en wenselijk. Bovendien zijn er weinig bewoners die een inkomen hebben boven de bijstandsnorm.
- De verordening is zo opgesteld, dat de raad niet bij elke kleine wijziging opnieuw besluiten hoeft te nemen.
- We hebben de verordening dusdanig opgesteld dat bewoners van de Vrouwenopvang niet traceerbaar zijn vanwege mogelijk geweld. Het college kan nadere regels stellen binnen het kader van de verordening.
- De uitvoering van de verordening wordt ondergemandateerd aan de instellingen. Zij kunnen bij opname van een bewoner in een opvangvoorziening direct namens de gemeente twee besluiten nemen nl. het besluit tot toelating in de maatschappelijke opvang en het besluit om de bewoner een eigen bijdrage op te leggen. Dit in een vorm van een beschikking. De bewoner kan tegen de beschikking in beroep gaan bij de gemeente.
- Er wordt daartoe een ondermandaat tussen de instelling en de gemeente opgesteld.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

We hebben overlegd met de betrokken instellingen. Zij zijn akkoord met de verordening en de uitvoering daarvan. Vooral met Toevluchtsoord (vrouwenopvang) hebben we gekeken naar de implicaties van de verordening voor de traceerbaarheid van vrouwen en het voorkomen van veel administratieve werkzaamheden bij een korte crisisopname (vastgesteld op maximaal drie dagen).

Financiële consequenties

We verwachten alleen voor de opvang van jongeren in het Hoendiephuis een beperkt financieel nadeel voor St. Huis. Jongeren houden niet het wettelijk normbedrag over als ze hun eigen bijdrage aan de instelling betalen. De betrokken instelling kan hiervoor een aanvullend subsidieverzoek bij de gemeente Groningen indienen.

Realisering en evaluatie

Realisatie.

- De wetswijziging gaat waarschijnlijk per 1 maart 2012 in. In januari en februari 2012 wordt met de instellingen uitvoeringsafspraken gemaakt over de administratieve organisatie van de eigen bijdrage.
- In januari 2012 wordt de mandatering geregeld. De medewerkers van de instellingen zijn dan bevoegd om namens de gemeente Groningen de beschikkingen (= beschikking toegang en beschikking vaststellen eigen bijdrage) te nemen.

Evaluatie.

Vanaf april 2013 zullen we de eigen bijdrage regeling evalueren. De evaluatie zal plaatsvinden op de volgende punten.

- De uitvoeringspraktijk en de mogelijke verbeteringen.
- De financiële impact voor de instellingen en voor de gemeente.

Bijlagen / Ter inzage liggende stukken

- Verordening eigen bijdrage regeling Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang 2012.
- Bijlage: Toelichting op verordening eigen bijdrage regeling Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang 2012.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Groningen;

Overwegende dat de wettelijke grondslag geregeld moet worden om cliënten van instellingen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang een eigen bijdrage op te kunnen leggen;

Gelet op artikel 1, lid 1 aanhef en onder c, d en g sub7, artikel 8 en artikel 15 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), artikel 4, 4.6, en 4.7 van het Besluit maatschappelijk ondersteuning (Bmo), artikel 1, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, en 30 van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en hoofdstuk 4 van de Wet investeren in jongeren (WIJ);

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de Verordening eigen bijdrage Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang 2012.

Artikel 1. Begripsbepalingen.

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
 - b. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen.
 - c. Maatschappelijke opvang: het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door één of meer problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
 - d. Vrouwenopvang: het tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.
 - e. Instelling: een instelling die maatschappelijke opvang of vrouwenopvang aanbiedt.
 - f. Inrichting: een instelling die zich volgens haar doelstelling en feitelijke werkzaamheden richt op het bieden van slaapgelegenheid, waarbij de mogelijkheid van hulpverlening of begeleiding gedurende meer dan de helft van ieder etmaal aanwezig is.
 - g. De cliënt: de natuurlijke persoon van 18 jaar of ouder die, eventueel samen met minderjarige kinderen, gebruik maakt van het in deze verordening omschreven aanbod van een instelling.
 - h. Voltijdopvang: een tijdelijk verblijf gedurende een volledig etmaal of langer, voor mensen die dakloos of thuisloos zijn. De voltijdopvang omvat onderdak, slaapgelegenheid, voeding en begeleiding op diverse aspecten.

- i. Crisisopvang: het bieden van tijdelijke voltijdopvang in een crisissituatie door een instelling.
- j. Nachtopvang: een onder condities openbaar toegankelijk nachtverblijf bedoeld voor verblijf van één nacht door mensen die dakloos zijn. Dit kan inclusief gebruik van maaltijden, kledingruil en/of douche zijn.
- k. Dagopvang: een onder condities openbaar toegankelijk dagverblijf bedoeld voor verblijf gedurende een beperkte periode van de dag, voor mensen die dak- of thuisloos zijn. Dit kan inclusief koffie, thee of een beperkte maaltijd zijn.
- l. Bijstandsnorm en inkomensvoorzieningsnorm: de van toepassing zijnde norm zoals bedoeld in de Wet werk en bijstand (WWB), dan wel de Wet investeren in jongeren (WIJ), vermeerderd of verminderd met de op grond van die wetten door het college vastgestelde verhoging of verlaging en eventueel aangevuld met bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de WWB, exclusief vakantiegeld.
- m. Inkomen: de inkomsten van de cliënt uit andere bronnen dan een bijstandsuitkering op grond van de WWB of een inkomensvoorziening op grond van de WIJ, exclusief vakantiegeld.
- n. Norm persoonlijke uitgaven: de van toepassing zijnde normbedragen ingevolge artikel 23 lid 1 (zak- en kleedgeld) en artikel 23 lid 2 (kosten premie zorgverzekering) van de WWB, exclusief vakantiegeld.
- o. Bijdrage: de eigen bijdrage die de cliënt verschuldigd is op basis van deze verordening.

Artikel 2. Reikwijdte.

Deze verordening regelt de bijdrage in de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang en is van toepassing op alle instellingen voor Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang die voltijdopvang en crisisopvang aanbieden in de provincie Groningen en tevens daarvoor subsidie ontvangen van de gemeente Groningen.

Artikel 3. Hoogte van de bijdrage.

1. Gedurende het gebruik maken van door een instelling aangeboden voltijdopvang en crisisopvang is de cliënt een bijdrage verschuldigd in de kosten van de opvang.
2. De bijdrage wordt geheven per maand. De bijdrage is verschuldigd voor iedere dag of gedeelte van een dag waarop de cliënt gebruik maakt van voltijdopvang en /of crisisopvang van de instelling.
3. De bijdrage van de cliënt met een bijstanduitkering of een inkomensvoorziening wordt geïnd door het college via het inhouden van de bijdrage op de uitkering of inkomensvoorziening van de cliënt. Deze inningsbevoegdheid kan worden (onder)gemandateerd aan een ondergeschikte dan wel een niet ondergeschikte.
4. De bijdrage voor voltijdopvang en voor crisisopvang is het verschil tussen de relevante bijstandsnorm of WIJ en de norm voor persoonlijke uitgaven die de cliënt bij opname in een inrichting zou ontvangen volgens artikel 23 WWB.
5. Voor dagopvang, nachtopvang en noodopvang voor vrouwen voor maximaal drie dagen is geen bijdrage verschuldigd.
6. Indien de Vrouwenopvang, vanwege het voorkomen van traceerbaarheid van de cliënt als tussenverhuurder fungeert, wordt dit gezien als zelfstandig wonen.

Artikel 4. Nadere regels.

Het college kan in elk geval nadere regels vaststellen ten aanzien van de inning van de bijdragen, de hoogte van de bijdragen en de bijzondere omstandigheden.

Artikel 5. Bijzondere omstandigheden.

Het college kan besluiten om de bijdrage te verminderen als het op basis van bijzondere persoonlijke omstandigheden de hoogte van de bijdrage onredelijk vindt. Artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht is van toepassing.

Artikel 6. Inwerkingtreding.

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op bekendmaking in het staatsblad van de wijziging van de Wmo om te regelen, dat eigen bijdragen voor maatschappelijke- en vrouwenopvang door gemeenten door verordening worden geregeld. (nr. 32439).

Artikel 7. Citeertitel.

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening eigen bijdragen Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang 2012.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Nadere regels:

Bij Verordening eigen bijdrage Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang Groningen 2012.

Artikel 1. Inning eigen bijdrage

1. Indien de instelling bij voltijdopvang of crisisopvang aan de cliënt geen voeding verstrekt, dient de instelling de cliënt een bedrag per dag beschikbaar te stellen voor het inkopen van voedingsmiddelen. Dit bedrag is gelijk aan het bedrag dat het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting jaarlijks berekent als gemiddelde kosten voor voeding per dag.
2. De instellingen zijn verplicht de vastgestelde bijdrage van de cliënten te innen in alle gevallen dat de bijdrage niet door de gemeente wordt ingehouden op de bijstandsuitkering of inkomensvoorziening van de cliënt.

Artikel 2. Inwerkingtreding

De nadere regels treden in werking op de eerste dag van de maand volgend op bekendmaking in het staatsblad van de wijziging van de WMO om te regelen, dat eigen bijdragen voor maatschappelijke- en vrouwenopvang door gemeenten door verordening worden geregeld. (nr. 32439).

Toelichting nadere regels:

Artikel 1. Lid 1

Afhankelijk van de mogelijkheden en beperkingen van de cliënt verschaft de instelling de cliënt voeding in natura of stimuleert de instelling de cliënt om zelf eten in te kopen en te koken. Dit maakt onderdeel uit van het begeleidingsprogramma. Indien voeding in natura wordt aangeboden wordt dit bekostigd uit de bijdrage. Indien de cliënt zelf eten inkoopt ontvangt hij daarvoor van de instelling uit de eigen bijdrage een genormeerd bedrag. Hiervoor worden de normen gehanteerd die het NIBUD publiceert.

In de verordening wordt er niet voor gekozen om de hoogte van de bijdrage te laten variëren met het wel of niet verstrekken van voeding in natura, omdat bij de overgang van verschillende fasen in het begeleidingsprogramma telkens een nieuwe beschikking zou moeten worden afgegeven. In de verordening wordt de bijdrage daarom steeds vastgesteld inclusief de component voor voeding.

Artikel 1. Lid 2

Het innen van eigen bijdragen op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is opgedragen aan het Centraal Aministratie Kantoor (CAK). Voor het innen van de eigen bijdragen in de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang is door een wijziging van het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning een uitzondering gemaakt. De gemeente mag de inning zelf doen, maar mag deze ook mandateren aan de instelling.

Voor cliënten van een instelling die van de gemeente Groningen een uitkering ontvangen op grond van de WWB, IOAW IOAZ, Bbz, WWIK of WIJ wordt er in deze verordening voor gekozen om de 'norm persoonlijke uitgaven' rechtstreeks over te maken aan de cliënt en de eigen bijdrage aan de instelling. Dit voorkomt risico's op inkomstenderving bij de instelling en overbodig betalingsverkeer. Door de wijziging van het Besluit maatschappelijke ondersteuning, artikel 4.8, is de gemeente hiertoe gerechtigd.

Gelet op het aantal mutaties in de opvang ligt het voor de hand om voor cliënten die zelfstandig beschikken over een inkomen uit arbeid of uitkering van UWV dan wel SVB de inning van de eigen bijdrage te mandateren aan de instelling.

De instellingen moeten bij een tussentijds vertrek van de cliënt het te veel aan ontvangen bijdrage terugbetalen aan de cliënt.

De instellingen zijn verplicht om de bijdrage daadwerkelijk te innen. Indien instellingen een bijdrage innen die lager is dan de bijdrage die zij op grond van deze verordening kunnen innen zal dat niet leiden tot een hogere subsidieverlening door de gemeente Groningen.

Toelichting subsidie afspraken:

De instellingen voor Maatschappelijk opvang en Vrouwenopvang waaraan de gemeente Groningen subsidie verleent zijn al jaren lang gewend om aan cliënten een zogenaamde pensionbijdrage te vragen. Bij de invoering van deze verordening vervallen de pensionbijdragen en komt de eigen bijdrage vanuit de Wmo daarvoor in de plaats.

Daar waar een deel van de bewoners van opvangvoorzieningen na invoering van deze verordening meer geld overhouden voor persoonlijke uitgaven blijft er minder over voor de bijdrage aan de instelling. Dit in vergelijking met de hoogte van de pensionbijdrage vóór de invoering van deze verordening. De gemeente Groningen maakt met de instellingen afspraken over de compensatie van het verlies aan inkomsten dat zij lijden als gevolg van de invoering van deze verordening.

Instellingen hebben meerdere voorzieningen. Het kan voorkomen dat het saldo bij de ene voorziening positief is, terwijl dat bij de andere negatief is. Voor compensatie komt in

aanmerking het eindsaldo van alle voorzieningen die door de gemeente Groningen worden gesubsidieerd bij de betreffende instelling. De instelling dient dit saldo inzichtelijk aan te tonen.

Via de nadere regels bij de ASV wordt geregeld, dat instellingen een dergelijke aanvullende subsidie kunnen aanvragen.

Bijlage.

Toelichting Verordening eigen bijdrage regeling Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang gemeente Groningen 2012.

Artikel 1.

In aansluiting op de Wet maatschappelijke ondersteuning is de verordening alleen van toepassing op natuurlijke personen van 18 jaar en ouder. Met de begripsbepaling van de cliënt is de verordening daarmee tot deze groep personen beperkt.

Bij het bepalen van de bijstandsnorm is rekening gehouden met de bepalingen in de Wet Werk en Bijstand en met de Wet Investeren in Jongeren. In het vervolg van deze toelichting dient voor 'bijstandsnorm' gelezen te worden: 'bijstandsnorm of inkomensvoorzieningsnorm voor zover het gaat om jongeren tot 27 jaar'.

Indien de inkomsten van de cliënt lager zijn dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm kan de cliënt aanvullende bijstand aanvragen.

Voor het vaststellen van de norm voor persoonlijke uitgaven wordt uitgegaan van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Het bedrag dat de cliënt maandelijks ontvangt is de norm voor persoonlijke uitgaven zonder in die maand opgebouwde vakantietoeslag. De opgebouwde vakantietoeslag ontvangt de cliënt in mei of juni van elk jaar.

Artikel 3 lid 1.

Er zijn verschillende omstandigheden denkbaar waarbij één van beide partners van een gehuwd echtpaar gebruik maakt van de opvanginstelling. Ten aanzien van de vaststelling van de bijdrage wordt in die gevallen de cliënt vrijwel altijd behandeld als alleenstaande of alleenstaande ouder.

Artikel 3 lid 4.

Ervaring wijst uit dat minder dan 30% van de cliënten van Voltijdopvang en Crisisopvang een inkomen heeft uit arbeid, een UWV-uitkering, of een SVB-uitkering. Voor deze cliënten wordt de eigen bijdrage vastgesteld op het niveau van de norm voor een WWB-gerechtigde met dezelfde leeftijd als de cliënt.

Artikel 3 lid 5.

De wet laat de gemeente de keuze om de incidentele nachtopvang en de dagopvang buiten de verordening te houden. In deze verordening wordt ervoor gekozen om de incidentele nachtopvang en de dagopvang niet onder de bijdrage regeling te brengen. Zou dat wel gebeuren, dan vraagt de toegang tot deze voorzieningen telkens een formeel besluit tot het verschaffen van toegang en het heffen van een bijdrage. Dat zou een onnodige beperking opleveren van de laagdrempelige toegang die juist voor deze voorzieningen essentieel is. Om dezelfde reden hebben we ervoor gekozen om de noodopvang van de Vrouwenopvang gedurende drie nachten vrij te stellen van een eigen bijdrage.

Aan gebruikers mag wel een vergoeding worden gevraagd voor kosten die zij maken, maar dit wordt niet beschouwd als een eigen bijdrage in het kader van de wet. De instelling is verplicht om de te vragen vergoedingen duidelijk zichtbaar aan te geven bij de ingang van de voorziening, zodat gebruikers hier tijdig kennis van kunnen nemen.

Artikel 3 lid 6.

De Vrouwenopvang heeft de beschikking over zgn. safe- houses. Deze woningen worden gehuurd van de woningcorporaties. Vrouwen die hierin worden ondergebracht zijn niet traceerbaar door hun (ex) partners. Zij wonen zelfstandig en dragen huur af aan de Vrouwenopvang. Zij betalen daarom geen eigen bijdrage.